

MASARYKOVA UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKY

Metodologie 2

Závěrečný úkol

Martina Medková, 322708

Podzimní semestr 2011

KVALITATIVNÍ VÝZKUM

Téma: Osvětová činnost pedagogů mateřských škol zaměřená na rozvoj komunikačních kompetencí

Problémová otázka: Je osvětová činnost komunikačních kompetencí v mateřských školách dostatečná?

Představení tématu:

V dnešní době poruchy řeči spíše přibývají. Z tohoto důvodu by měl být kladen důraz na osvětovou činnost rodičů dětí mateřských škol. Možnost využití veškerých logopedických principů v mateřské škole je pokládáno za velice přínosné a důležité pro všechny děti. Právě toto období je pro následný rozvoj komunikačních kompetencí žáků stěžejní. Správným logopedickým působením může být mnohé pozitivně ovlivněno, špatným nebo neodborným působením pak ale mohou být vlastní poruchy řeči přivozeny, případně dále prohloubeny. Proto v této práci se budu zabývat působením pedagogů v mateřských školách v rámci osvěty komunikačních kompetencí. Pokusím se zjistit, zda pedagogové sledují řeč dětí, jaké aktivity provádějí v rámci osvěty. Tento výzkum bude kvalitativní a jako metoda bude použit rozhovor.

Cíl výzkumu:

Cílem mého výzkumu je zjistit rozsah provádění osvětové činnosti pedagogy v mateřských školách, jakým způsobem je osvětová činnost prováděna a zda li vůbec, případně jaké aktivity učitelé používají v rámci rozvoje komunikačních kompetencí, jak často se osvětě věnují.

Hlavní otázka: V jakém rozsahu a zdali pedagogové mateřských škol provádí osvětovou činnost v rámci rozvoje komunikačních kompetencí?

Vedlejší otázka: Jakým způsobem osvětovou činnost provádějí?

Jaké aktivity provádějí?

Jaké informace o podpoře komunikačních kompetencí podávají rodičům?

Strategií mého výzkumu bude **kvalitativní výzkum**. Na toto téma jsem dělala bakalářskou práci, kde jsem použila kvantitativní metodu u speciálních pedagogů na základních školách.

Většina respondentů by tento problém zařadila spíše do mateřských škol, takže chci tento problém zkoumat více do hloubky u učitelů mateřských škol.

Pro můj výzkum jsem si vybrala metodu rozhovoru. Počet respondentů bude 10 učitelek mateřských škol. Kontaktovat je budu osobně z důvodu toho, že mám špatné zkušenosti s kontaktováním přes email, kdy se mi při bakalářce ozvalo jen 15 lidí z 50 kontaktovaných.

Výhodou je osobní kontakt s respondentem. Nevýhodou je časová náročnost.

Nejprve budou otázky ohledně vzdělání, pracovního úvazku a praxe, abych měla nějaké informace o učitelích. Pak začnou otázky ohledně osvětové činnosti.

Úryvek ze scénáře rozhovoru:

Jak byste vysvětlila termín osvětová činnost?

Činnosti, které vedou k seznámení veřejnosti s danou problematikou

Věnujete se osvětové činnosti?

Ano

A jak často?

1- 2x do roka

Domníváte se, že je osvětová činnost důležitá a proč?

Je důležitá, zvyšuje informovanost lidí-odborníků i laiků

Etické a praktické problémy:

Praktické problémy, které by v mém výzkumu mohly nastat, mohou být například v záznamu rozhovoru, dále v nedostatku času učitelek.

Nevím, jaké etické problémy by v mém výzkumu mohly nastat.

ZÁZNAM Z PRVNÍHO REALIZOVANÉHO ROZHOVORU:

Jaký je Váš stupeň dosaženého vzdělání

Magisterský

Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

16 let

Jak velký je Váš pracovní úvazek?
plný

Jak byste vysvětlili termín „osvětová činnost“?
Činnosti, které vedou k seznámení veřejnosti s danou problematikou

Co podle Vás do osvětové činnosti patří?

Nevím asi je to prevence – rozhovory s rodiči, odborné časopisy, publikace, semináře, přednášky

Věnujete se osvětové činnosti?
Ano

A jak často?
1x až 2 do roka, není čas

Domníváte se, že je osvětová činnost důležitá a proč?
Je důležitá, zvyšuje informovanost lidí-odborníků i laiků

Provádíte nějaké aktivity směřované na všeobecnou podporu správného rozvoje řeči u dětí?

Ano

Jaké aktivity?

Říkadla, básničky, písničky, různá vypravování

Jaké informace o možnostech podpory rozvoje řeči a komunikace dáváte rodičům dětí?

odkazují rodiče v první řadě za paní logopedkou, když se mi něco nelíbí

Popište mi, prosím, jak by podle Vás měla probíhat osvěta veřejnosti nebo rodičů dětí v oblasti rozvoje řeči a komunikace dětí.

Kde mají hledat odbornou pomoc v místě bydliště.

no už u maminek, které jsou na mateřské dovolené s dětmi, aby jim četly, povídaly, prohlížely si knížky a obrázky, převypravovaly příběhy, případně si pohádky a příběhy s dětmi vymýšlely, osvěta by měla být rozšířena na webových stránkách, které tyto maminky navštěvují a u dětských lékařek, tam chodí často a mohou tam být pěkné motivační materiály

Námět k modifikaci

Modifikace mého výzkumu by mohla ještě probíhat tak, že by respondenty byli například pediatři nebo logopedi. U pediatriů by se zjišťovalo, zda se také věnují osvětové činnosti, jestli poskytují informace rodičům ohledně komunikačních kompetencí, jestli se někdy setkali

se situací, kdy se rodiče ptali na rozvoj řeči u jejich dítěte atd. U logopedů by mohl výzkum zjišťovat, jestli se věnují osvětě a jak ji provádějí.

Literatura:

BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona. *Rozvoj komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2007. 200 s. ISBN 978-80-210-4454-8.

KLENKOVÁ, Jiřina - KOLBÁBKOVÁ, Helena. *Diagnostika předškoláka. Správný vývoj řeči dítěte*. 1. vyd. Brno : MC nakladatelství, 2005. 125 s.

KLENKOVÁ, Jiřina. 1997. *Kapitoly z logopedie I*. Brno : Paido, 1997. 62 s. ISBN 80-85931-41-9.

KLENKOVÁ, Jiřina. *Logopedie*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2006. 224 s. ISBN 80-247-1110-9.

KLENKOVÁ, Jiřina. *Možnosti stimulace preverbálních a verbálních schopností vývojově postižených dětí*. Brno : Paido, 2000. str. 123. 80-85931-91-5.

KUTÁLKOVÁ, Dana. *Logopedická prevence: průvodce vývojem dětské řeči*. 4.vyd. Praha : Portál, 1999. 213 s. ISBN 80-7178-361-7.

ŠKODOVÁ, Eva; JEDLIČKA, Ivan. *Klinická logopedie*. 1. vydání. Praha : Portál, 2003. 612 s. ISBN 8071785466.

SOVÁK, Miloš. *Logopedie předškolního věku*. 2. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1986. 224 s.

VYŠTEJN, Jan. *Vady výslovnosti: diagnostika, ošetření a prevence patlavosti*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991. 174 s. ISBN 80-04-24504-8

FEIT, Debbie; FELDMAN, Heidi M. *Parent's Guide to Speech and Language Problems*. New York : McGraw-Hill, 2007. 256 p. ISBN 978-0-07-148245-5.

DWIGHT, Debra M. *Here's How to Do Therapy: Hands-On Core Skills in Speech Language Pathology*. San Diego : Plural Publishing, 2006. str. 312. ISBN 978-1-59756-002-3.

PEUTELSCHMIEDOVÁ, Alžběta. *Logopedie v mateřských školách (1)*. *INFORMATORIUM* 3-8. 2005, č. 10, Praha : Portál.

Projekt by chtělo určitě lépe promyslet, doporučila bych zvážit i samotné téma tak, aby výzkum opravdu přinesl zajímavá zjištění a ne jen deklarace učitelů o tom, že osvěta je důležitá a rodiče mají dětem od útlého věku číst.

